

Če ne bi bili dobri, ne bi sodelovali z avtomobilisti

Orodjarji Spopadajo se s pomanjkanjem kadrov in si želijo več povezovanja z izobraževalnimi ustanovami

Po standardni klasifikaciji dejavnosti je v Sloveniji zdaj odprtih 311 podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo orodij za stroje. V orodjarstvu je po teh podatkih zaposlenih približno 2300 ljudi, a kot ugotavlja Janja Petkovšek iz Združenja kovinske industrije pri gospodarski zbornici, je v panogi več kot 4000 zaposlenih.

MILKA BIZOVČIČAR

Orodjarji so »skriti« tudi v podjetjih, ki so registrirana pod kakšno drugo dejavnostjo, kjer je orodjarstvo samo eden od poslov, s katerim se ukvarjajo, pojasnjuje Petkovškova. Na primer: v Kovinoplastiki Lož, ki jo poznamo predvsem po pomivalnih koritih, proizvajajo tudi orodja za avtomobilsko in pohištveno industrijo ter belo tehniko.

Samo Gazvoda iz Razvojnega centra orodjarstva Slovenije (TECOS), ki je interesno združenje panoge, pojasnjuje pomen orodjarstva pri nas: »Orodjarstvo v BDP predstavlja manj kot odstotek, a je po trditvah uglednih domačih in tujih strokovnjakov od kakovostne orodjarstva odvisno več kot 40 odstotkov predelovalne industrije, vsak evro vložka v orodjarstvo generira več kot 100-krat večjo vrednost v proizvodnji in vsako izgubljeno delovno mesto v

orodjarstvu pomeni verjetno najmanj sto izgubljenih delovnih mest v drugih panogah. Orodjarstvo ima torej izrazito multiplikativen učinek, saj je kakovostno orodje prvi pogoj za kakovosten izdelek in zanesljivo obratovanje dane proizvodne linije.«

Pomembni v svetovnem merilu

Sogovornik ugotavlja, da je orodjarstvo v Sloveniji zelo dobro razvito. Smo pomemben igralec v svetovnem orodjarskem prostoru, kar dokazuje članstvo v mednarodnem združenju ISTMA, v katerem se združuje približno 8000 orodjarskih podjetij iz 30 držav po vsem svetu, ki na letni ravni s prodajo ustvarijo več kot 40 milijard dolarjev. Prav te dni slovenski orodjarji gostijo tudi mednarodno konferenco na temo industrijskih orodij in tehnologij predelave materialov.

»Slovenski orodjar je prepoznan kot zanesljiv partner z dobrim razmerjem med kakovostjo in ceno. Izdelujemo zahtevna orodja za preoblikovanje pločevine, imamo največje orodjarne, različne postopke litja lahkih in drugih kovin, masivnega preoblikovanja (kovanje) in različne postopke oblikovanja plastike (predvsem brizganje),« navaja Gazvoda. Petkovškova dodaja, da se kakovost slovenskih orodjarjev kaže tudi s tem, da sodelujejo s pomembnimi svetovnimi koncerni, z avtomobilsko industrijo, za katero

ORODJARSKA PROIZVODNJA

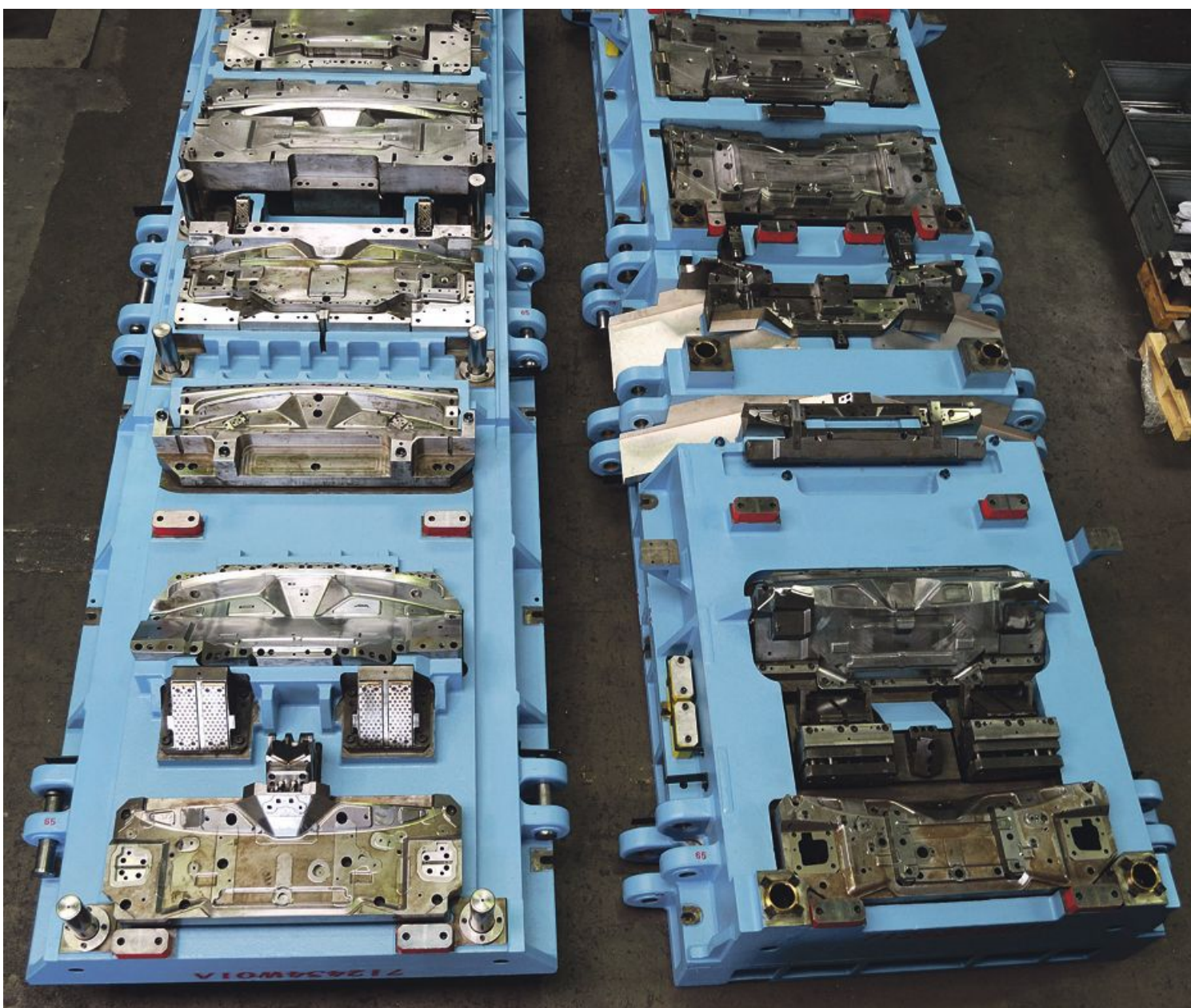
»Industrijska orodja so tehnološko zelo zahtevni produkti. Njihova kakovost neposredno vpliva na kakovost končnih proizvodov in zanesljivost obratovanja proizvodnih linij, kamor so vgrajena. V serijski proizvodnji so nepogrešljiva, ker lahko z njimi v zelo kratkih ciklih izdelamo izdelke poljubne geometrije iz široke palete vhodnih materialov. Orodjarji morajo imeti zelo široko znanje za izdelavo tako orodja kot tudi izdelka, ki se v fazi obratovanja v orodju izdeluje,« pojasnjuje Gazvoda.

je znano, da so njene zahteve glede rokov, kakovosti, izmeta, načina poslovanja, tehnoloških kapacitet, znanja zelo stroge. »Uspešni so, ker ogromno investirajo v znanje, v to, da so na tekočem, sklestili so notranje stroške, trudijo se delati racionalno. Orodjarji morajo biti usmerjeni naprej, predvidevati morajo trende razvoja, ne le kakšno orodje bo na primer začelo prihajati iz Malezije ali Kitajske. Zato je bistveno tudi povezovalno orodjarjev med seboj, izmenjava izkušenj in dobrih praks med njimi,« pravi Petkovškova.

V Gorenju Orodjarji, ki po podatkih ISTMA zaseda dober odstotek evropskega trga na področju razvoja in izdelave orodij za preoblikovanje pločevine, s čimer se uvršča med največje in najpomembnejše izvoznike orodij v EU, poudarjajo pomen razvojne usmerjenosti podjetja. »To nam tako omogoča, da v maratonu, ki se mu reče poslovanje podjetja, tečemo enako hitro ali pa na posameznih področjih tudi hitreje od konkurence,« pravi Blaž Nardin, direktor podjetja.

Priskibi na cene so čedalje večji

V Tecosu ugotavljajo, da zaradi čedalje večje personalizacije proizvodov potrebe po orodjih in z njimi tudi trg že dalj časa rastejo, kupci si na eni strani želijo naročiti orodja »doma«, a cena ostaja najpomembnejši dejavnik in je poglavitna ovira, da se to ne zgodi. Velik izziv pri načrtovanju tehnologije orodja

Orodje za preoblikovanje valjanih prerezov, ki se uporablja pri proizvodnji novega porschejevega macana FOTO IZ ARHIVA GORENJA ORODJARNE

predstavljajo novi lahki ter visokotrdnostni kovinski in kompozitni materiali, ki jih je zelo težko preoblikovati, hiter je napredek tehnologij izdelave orodij, poudarja Gazvoda. »Orodja lahko naročajo kjer koli na svetu, vendar zaradi fleksibilnosti potrebuješ dobro razvito podporo v bližnjem okolju, saj jih je treba nadzirati, vzdrževati in popravljati, ker izpadi v serijski proizvodnji pomenijo ogromne izgube. Zaradi nizkih cen se orod-

ja pogosto naročajo na Daljnem vzhodu, vendar so večkrat slabše kakovosti in jih je treba popravljati, za kar je nujno potrebna bližina kvalificiranih orodjarjev,« pojasnjuje sogovornik.

Po njegovih besedah se na eni strani v panogi povečuje kompleksnost proizvodov in zahteve po kakovosti so čedalje večje, na drugi strani pa se povečuje pritisk iz nizkokonovnih trgov. Zato so potrebni nenehno izobraževanje, investicije

v sodobno opremo, povečevanje produktivnosti. »Podporno okolje je pri nas dobro razvito. Ključno vlogo pri tem odigrajo tehnološki centri in fakultete, ki se v okviru evropskih raziskovalnih programov povezujejo v mednarodne konzorcije in s tem prenašajo znanje v Slovenijo,« pravi Gazvoda. Dodaja pa, da so prav kadri poleg raziskav in razvoja, likvidnosti in že omenjenih dejavnikov eden od izzivov orodjarstva v Sloveniji.

V panogi se srečujejo s pomanjkanjem usposobljenih kadrov na vseh ravneh – operaterji strojev, ročni orodjarji, konstrukterji, tehnologi. Petkovškova pri tem pravi, da je v Sloveniji še veliko prostora za izboljšanje sodelovanja med centri znanja in industrijo. Podjetja pri proizvodnji uporabljajo naj-sodobnejšo tehnologijo, s katero pa učni centri niso opremljeni. Tako je potrebnega veliko pručevanja na stroje.

Poslovanje orodjarjev *

leto	prodaja (v tisoč evrih)	poslovni izid (v tisoč evrih)	dodana vrednost (v tisoč evrih)	število zaposlenih	povprečna mesečna bruto plača (v €)
2010	161.905	2.467	66.368	2.372	1.237
2011	160.318	1.428	66.451	1.954	1.398
2012	195.198	8.909	81.098	2.233	1.310

DELO Vir: BLSnode

* podjetja, ki proizvajajo orodja za stroje

Kondicija orodjarjev*

- število aktivnih podjetij v panogi: 311
- bonitetno odlična podjetja: 171
- podjetja, ki dosegajo bonitetno oceno AAA: 24
- podjetja z blokado vseh računov: 4
- podjetja na seznamu davčnih neplačnikov (februar): 34
- problematična podjetja: 20% vseh ima v povprečju 75-odstotno verjetnost, da jim bodo blokiral račun v prihodnjih 12 mesecih za več kot 60 dni

DELO Vir: BLSnode

* podjetja, ki proizvajajo orodja za stroje

»Ne zna in ne more vsak biti orodjar«

Gorenje Orodjarna Razvoj mora biti pripravljen na kupčeve prihodnje potrebe

»Ključno, ne samo za našo panogo, je, da zasleduješ potrebe kupca in jih izpolnjuješ, po drugi strani pa, da se na razvojnem področju pripravljáš na potrebe, ki jih bodo kupci imeli v prihodnosti. Zato

mora biti podjetje vpeto v različne iniciative, prek katerih ostaja v stiku z najnovejšimi dogodki in trendi v panogi,« pravi Blaž Nardin, direktor Gorenja Orodjarne, ki je največja orodjarna v regiji. Dodaja,

da je prednost v orodjarstvu to, da ne zna in ne more vsak biti orodjar. Ko kupcu zagotovimo kakovost, ceno in spoštovanje rokov, je lažje sodelovanje na bolj strateških tehnikah. **M. B.**

Livarstvo

S kvalitetnimi mazivi in premazi do nižjih stroškov.

PROLUB

PROFESSIONAL LUBRICANTS

CONDAT
LUBRIFIANTS

Bravničarjeva 13, 1000 Ljubljana, 01 513 62 60, info@prolub.eu

www.sparkasse.si

15
LET

SPARKASSE
Drugačna banka

Udobja in uspehov ni nikoli preveč!

V banki Sparkasse podpiramo slovensko gospodarstvo, zato malim in srednje velikim podjetjem nudimo ugodno financiranje. Z nami razvijajte svoje uspešne poslovne zgodbe!